



LATINSKÉ ZKRATKY

PRO RODOPISCE

SL OVNÍČEK latinských zkratek

vznikl z potřeby usnadnit rozluštění některých základních a často se vyskytujících latinských abreviatur a slov, s nimiž se rodopisec v praxi setkává. Ide o zkratky, vyskytující se např. v matrikách všech tří druhů, patrimoniálních a městských knihách, úředních listinách a jiných pramenech.

Každý záznam má určité pořadí. Jako první slovo je uvedena zkratka a to s přihlédnutím k originálu tak, jak je v pramenech psána. Po tomto záznamu bývá často v závorkách uvedena ještě zkratka, vyskytující se v jiném tvaru. Po oddělení pomlkou následuje vypsání latinské zkratky a pak v závorkách adekvátní český překlad s jedním nebo více významy.

Zkratky jsou v indexu řazeny abecedně. A to tak, že jako první je uvedena zkratka, počínající minuskulí, pak následující zkratky, začínající majuskulí. Při řazení se přihlíží vždy k prvnímu písmenu slova nebo věty.

Slovníček zkratk zaznamenává sice některé abreviatury antické a středověké, přetrvávající staletí, nicméně většinou jde o výběr od 16. století výše, až do dnešní doby.

Tak jako kdysť byl Krejčíkův slovníček, vydaný v roce 1931, určen především pro členy Rodopisné společnosti čs., chce i tato, více méně pokusná verze být užitečná především pro členy dnešní Genealogické a heraldické společnosti v Praze. Jsme si vědomi toho, že zkratky v slovníčku uvedené jsou pouze výběrem z mnohých, nemohou být úplné a snad teprve časem za součinnosti dalších pracovníků, podaří se nám vydat dodatek k souboru těchto abreviatur.

A

- a - ante (před)
- a. - annus (rok) ; anno (v roce)
- a.a. - ad annum (k roku) ; ad acta (založit ke spisům) ; ad absurdum (k nesmyslnosti) ; ante anno (minulého roku)
- a.ad. - aetas adulta (dospělý věk)
- AA.L.L.B - artium liberalium baccalaureus (bakalář svobodných umění)
- AA.L.L.M (A.L.M) - artium liberalium magister (mistr svobodných umění)
- ab. - abbas (opat)
- ab aō - ab anno (z roku)
- ab in. - ab initio (od počátku)
- abort. - abortivus (předčasně narozený)
- abs. - absens (nepřítomný) ; absolutus (úplný, dokonalý)
- a.c. (ac.) - anni currentis (běžného roku)
- A.C. - anno Christi (léta Páně) ; ante Christum (před Kristem) ; Augustana confessio (augšburské vyznání)
- acc. - accipi (přijal jsem)
- act. - actum (dáno, stalo se) ; actutum (ihned) ; actualis (činný, dnešní) ; actuarius (písař)
- ad. - a dato (ode dneška, ode dne vydání, vystavení)
- a.d. - anni dicti (řečeného roku) ; ante diem (přede dnem)
- A.D. (a.d.) - anno Domini (léta Páně) ; Ascensio Domini (Nanebevzetí Páně)
- ad h. - ad hoc (k tomu)
- ad inf. - ad infinitum (do nekonečna, atd.)
- ad mod. - ad modum (v plné míře)
- ad n. - ad notitiam (na vědomost)
- adol. - adolescens (mládenec)
- ad p. - ad publicandum (na obecnou vědomost)
- ads. (adst.) - adstans (kmostr) ; adstantis (kmostra)
- aet. - aetas (život, věk) ; aetatis (v stáří, ve věku) ; aeternitas (věčnost)
- aet.s. - aetatis suae (ve svém stáří)
- a.f. - anni futuri (budoucího, příštího roku)
- agn. - agnatus (pokrevně příbuzný z mužovy strany)
- a.h.m. - ab hoc mense (od tohoto měsíce)
- a.Chr.n. (a.C.n.) - ante Christum natum (před narozením Kristovým)
- ai - anni (roku) ; animus (duch, mysl)
- aia - anima (duše, dech)
- a lim. - a limine (od počátku, zásadně)
- Al (als) - alias (jinak, jinde, jindy, podobně)
- alit (alr) - aliter (jinak)
- aia (ala) - alienatus, alienata (v něm vybavený, vybavená)
- alt. - alternis (střídavě)
- am - annum (po celý rok) ; amicus (přítel, druh) ; amen
- a.m. - ante meridiem (dopoledne)
- Am.B.M. - amico bene merenti (zasloužilému příteli)
- a.m.c. - a mundo condito (od stvoření světa)
- a.mens. - aliquot mensium (několik měsíců)
- A.M.D. - artis medicinae doctor (doktor lékařství)
- A.M.D.G. - ad maiorem dei gloriam (k větší slávě boží, jezuitské heslo)
- amp. - amplissimus (nejzasloužilejší, výsocc zasloužilý)
- an. - ante (před, před tím)
- an. - annuus (roční, výroční, každoroční) ; anonymus (nejménovaný, neznámý)
- anc. - ancilla (dívká, služka)
- andēs - ascendens (vzestupný, předeek)

anq - antequam (prve než)
ant. - antecessor (předchůdce)
ants. - annotinus (loňský)
ao. (Āo.) - anno (během roku, v roce)
A.O.R. - ab orbe redempto (od vykoupení světa)
ap (apd) - apud (u, při, vedle)
a.p. - anima pia (zbožná duše)
apr. - aprilis (dubna)
a.pr. - ante prandium (před obědem, dopoledne)
a.praes. (a.pr.) - anni praesentis (přítomného roku)
a.praet. (a.p.) - anni praeteriti (minulého roku)
arg. - armiger (zbrojnoš)
archiep. - archiepiscopus (arcibiskup); archiepiscopalis (arcibiskupský)

A.R.S. - anno recuperatae salutis (v roce spásy, t.j. od narození Krista)
art. - articulus (článek, odstavec)
as. - alias (jinak, jindy); animus (duch)
aspc. - aspectus (pohled, obzor)
ass. (assor) - assessor (přísedící)
asst. - assentator (nájemce); assistens (přítostojící, kmotr)
a.t. - ante tempus (předčasně)
ats - actus (úkon, čin, dějství)
auct. - auctor (původce, spisovatel)
aug. - augustus, augusti (srpen, srpna)
a.u.s. - actum ut supra (stalo se, jak svrchu udáno, psáno)
av. - avus, avia (děd, bába)
avn. - avunculus (strýc, bratr matky)
A.V. - annos vixit (žil ... let)

B

b. (B.) - beatus (blažený, šťastný, zámožný)
bacc. - baccalaureus (bakalář)
bapt. - baptisma (křest); baptizatus (pokřtěný)
benef. (bnř) - beneficium (dobrodíni, kněžské obročí, výsada); beneficiarius (obročník, úředník)
b.l. - benevolus lector (laskavý čtenář)
b.m. - beatae memoriae (blahé paměti)
bn - bene (dobře, správně, šťastně)

bo (boa) - bona (dobrá, řádná)
B.Q. - bene quiescat (ať dobře odpočívá)
bris - brevis (krátký, stručný)
br.m. - brevi manu (stručně, krátce, bez okolků)
bta - beata (blažená, šťastná)
bts - beatus (blažený, šťastný, zámožný)
b.t. - bene tibi (tobě na zdraví)
bvit - breviter (krátce, stručně)
b.v. - bene vale (buď zdrav)

C

c - cum (s, když, ač); contra (proti, naopak); cur (proč)
C. - caput (hlava); comes (hrabě); centum (sto); candidatus (uchazeč)
cā. - camera (komora, klenutí); causa (příčina); caetera (ostatně, jinak); circa (kolem, okolo); contra (proti)

Ca - caput (hlava, kapitola)
c.adult. - crimen adulterii (zločin cizoložství)
cael. - caelebs (svobodný)
Caes.Maj. - caesarea maiestas (císařská výsost)
camr. - camerarius (komorník)

- CAM - causa mortis (příčina smrti)
- cand. - candidatus (kandidát, uchazeč)
- cap. - capella (kaple); capellanus (kaplan); capitalis (hlavní)
- Cap. - caput, capitulum (hlava, kapitola)
- capels (caplls, capls) - capellanus (kaplan)
- capla - capitula (kapitula)
- cast. - castellum (tvrz, zámek); castellanus (správce, kastelán)
- cat. - catalogus (katalog, matrika); c. baptizatorum (m. křestní); c. copulatorum (m. oddací); c. defunctorum (m. úmrtní); c. proclamatorum (kniha ohlášek); c. cleri (seznam duchovenstva)
- cau - creavit (stvořil, zřídil, ustanovil)
- cc (cā, cā) - circa (kolem, okolo, asi)
- CC. - clarissimus (nejjasnější); carissimus (nejdražší)
- c.cons.dom. - cum consensu dominicali (s povolením vrchnosti)
- D.C. - coena Domini (zelený čtvrtek)
- C.disp.Cons. - cum dispensatione consistorialis (s povolením konsistoře)
- cens. - census (dan, číňže)
- cet. - cetera (ostatně, jinak)
- cf. (conf.) - confer (porovnej, srovnej)
- C.Ch. - corpus Christi (Boží tělo)
- c.i. - cum infamia (s potupou, pohaněním)
- cilis - civilis (občanský, státní)
- circ. - circiter (asi, kolem, okolo); circulus (kraj)
- citas - civitas (obec, město, stát)
- civ. - civis, civissa (občan, občanka)
- cl. (Cl.) - classis (třída)
- c.l. - citato loco (na uvedeném místě)
- c.l.s. - cum licentia superiorum (se svolením nadřízených)
- cod. (Cod.) - codex (kniha, zákoník, sbírka listin)
- coem. - coemeterium (hřbitov)
- cogn. - cognatus (pokrevně příbuzný z ženy strany); cognomen (příjmení)
- col. Col. - columna (svislý sloupec v textu)
- com. - commissarius (komisař); communio (přijetí svátosti oltářní); communitas (město, obec); compater (kmoťr)
- Com. - comes (hrabě)
- comp. (comm.) - compater (kmoťr); comater (kmoťra)
- comui - comuniter (společně)
- con. - contra (naopak, proti)
- conb. - conubium (sňatek)
- cond. - conditionalis (podmínečně)
- conf. - confitendus (kajícník)
- conj. - coniunx (manžel, manželka)
- conj.mat. - coniunxi matrimonio (oddal jsem)
- cons. - consignatio (matrika); consors, consortis (manžel, manželka)
- cong. - consanguinitas (krevní příbuzenstvo)
- conv. - conversus (na víru obrácený)
- cop. - copulatus (ženatý); copulatio (oddavky, svazek manželský); copulans (oddávající); copulati (oddaní, novomanželé)
- cop.vid. - copia vidimata (ověřená kopie)
- corr.corr.impr. - correctis corrigendis imprimatur (po provedení oprav budíž vytištěno)
- cor.test. - coram testibus (před svědky)
- c.p. - cum pertinentiis (s příslušenstvím); comes palatinus caesareus (dvorní hrabě, palatin); coram publico (před veřejností)
- cf. - circa (kolem); currens (běžný)
- crim. - crimen (vina, žaloba, zločin)
- c.s.c. - cum sua causa (s příslušenstvím)
- c.S.R.l. - comes sancti imperti Romani (říšský hrabě)
- ct. - certus (jistý, určitý)
- c.t. - cum tempore (k času)
- c.test. - coram testibus (před svědky)
- ctis.p. - certus pater (pravý otec)
- C.V. - celsitudo vestra (vaše výsost)

D

- d. - dein, deinde (potom, pak); datum (dáno, vročení); dominus (pán); dedit (dal)
- D. - Deus (bůh); dominus (pán); dedit (dal); dixit (řekl)
- d.a. - dicti anni (řečeného roku)
- dat. - datum (je dáno, datum)
- dbt. - debitum (závazek, dluh)
- đct (Đct) - decretum (listina, dekret, nařízení)
- đcs - dictus (řečený)
- đđ. - dederunt (dali, zaplatili)
- d.d. - de dato (ze dne); dono dedit (daroval); dicto die (toho dne)
- d đto. (d.d., đto) - de dato (ode dne, ze dne, od)
- dec. - decanus (děkan); decanatus (děkanství); decima (desátek); decisio (rozhodnutí, rozsudek)
- ded. - dedit (dal)
- defl. - deflorata (panenství zbavená)
- del. - delineavit (nakreslil, navrhl); deleatur (budiž vypuštěno, zničeno)
- den. - denuntiatio (ohláška); denatus (zesnulý)
- đeo - debeo (dlužím, jsem povinen)
- des. - designatus (určený, označený)
- d.fest. - dies festus (svátek)
- D.G. - dei gratia (z milosti Boží)
- dic. - dicio (svrchovanost, panství); dictus (řečený, jmenovaný)
- did. - didymi (dvojčata)
- dim. - dimidium (polovice)
- disp. - dispensatio (povolení); disputatio (rozhovor, pojednání)
- distr. - districtus (okrsek, okres, kraj)
- d.l. - dicto loco (na řečeném místě)
- đma (Đna) - domina (paní)
- đn (Đns, Đnus, đns, đs) - dominus (pán)
- d.nat. - dies natalis (den narození)
- đndes - descendens (sestupný, potomek)
- đnr - dominus noster (náš pán)
- doc. - doctor (doktor); doctus (učení)
- dom. - dominatus (panství); domus (dům); domicilium (bydliště); dominica (neděle); dominium (vlastnictví, panství)
- D.O.M. - deo optimo maximo (bohu nejlepšímu a největšímu)
- d.rep. - de repente (náhle)
- Dr.).U. - juris utriusque doctor (doktor obojího práva)
- Dr.med.et chir. - medicinae et chirurgiae doctor (doktor lékařství a chirurgie)
- Dr.phil. - philosophiae doctor (doktor filosofie)
- Dr.rer.nat. - rerum naturalium doctor (doktor přírodních věd)
- Dr.theol. - theologiae doctor (doktor bohosloví)
- d.s. (die sequ.) - die sequente (následujícího dne)
- Đs. - deus (bůh)
- đto (đtto) - detto (totéž, rovněž)
- d.u.s. - datum ut supra (datum jako nahoře)
- D.V. - deo volente (z boží vůle)

E

- e - est (jest); enim (zajisté, ovšem, neboť, totiž); ex (z)
- e.anno - eodem anno (téhož roku)
- e.c - exempli causa (na příklad); ex commissione (z pověření)
- eccā (eccā) - ecclesia (církev, kostel)

e. civ. - extra civitatem (za městem)
 Ec. Ro. (E. R.) - ecclesia romana (římská církev)
 ed. - edidit (vydal)
 edd. - ediderunt (vydali)
 e. die - eodem die (téhož dne)
 E. et O. R. - errore et omissione reservata (s výhradou omylu a vynechání)
 e. g. - exempli gratia (na příklad)
 ei. (e. j.) - eiusdem (téhož dne, měsíce, roku)
 em. - emeritus (bývalý, vysloužilý)
 e. o. - ex officio, ex offio (z moci úřední)
 eod. - eodem (tamtéž, na totéž místo)
 ep. (ep̄c) - episcopus (biskup); episcopolis (biskupský)
 ep̄c̄ - episcopalis (biskupský)
 e. p. matr. - ex primo matrimonio (z prvního manželství)
 eq. - equestris (rytířský)
 Eq. - eques (jezdec, rytíř)
 eqd̄ - equidem (ovšem, arci)
 etc - et cetera (a tak dále, atd.)

et̄n. - aeternus (věčný, nesmrtelný); aeternitas (věčnost, nesmrtelnost)
 etr (ER) - et reliquus, reliquia (a pozůstalý, pozůstalá)
 et seq. - et sequentes (a následující)
 e. u. - extra urbem (mimo město)
 ex. (Ex, EXM) - exemplum (vzor, příklad, doklad)
 exc. - exceptio (výjimka, výhrada); excellentia (vznešenost, čestný titul); excudit (v mědi vyryl)
 excae - excommunicare (vyobcovat)
 excl. - exclusive (výlučně)
 ex. ill. th. - ex illegitimo thoro (z nemanželského lože)
 ex̄m - extremum (nejzazší část, konec, poslední)
 ex par. jud. - ex parentibus judaeis (z židovských rodičů)
 expl. - explicit (končí se, závěrečná slova v knize)
 ext. - extra (vně, zevně, mimo)
 extr. - extraordinarius (mimořádný)
 extr. unc. unx. - extrema unctione unxit (poslední pomazání udělit)

F

f. - filius (syn); filia (dcera); fidelis (věrný, spolehlivý, pevný); feliciter (šťastně, úrodně)
 F. (fl.) - florenus (zlatý, florin)
 fa. - falsus (falešný, nepravý, mylný); fabula (řeč, pověst, smyšlenka)
 fac. - factus (vykonaný); facit (činí dohromady, suma)
 fam̄s - famulus (sluha, pomocník)
 f. an. - forum annuale (trh, jarmark)
 f. d. - filius domini (syn pána); familia defuncta (vymřelá rodina)
 febr. (feb. f̄br) - februius (únor); februarii (února)
 fec. - fecit (udělal, vytvořil)
 fi. (fil. fl) - filius (syn); filia (dcera)

fil. post. - filius posthumus (pohrobek)
 fil. prop. - filia propria (vlastní dcera)
 fin. - finis (konec, cíl)
 fl. - florenus (zlatník); florus (kvetoucí, mocný, slavný)
 fl̄s (fl̄us) - falsus (falešný, nepravý, mylný); famulus (sluha, pomocník)
 f̄ma - forma (tvar, obraz, způsob)
 f̄n - funus (pohřeb, záhuba)
 fol. (f. Fo.) - folium, folia, folio (list, listy velkého formátu, na listě)
 forn. - fornicatio (smilstvo)
 f̄q - filius quondam (kdysi syn)
 fr (fra, Fr. fr̄t) - frater (bratr)

fts - futurus (budoucí)
f. v. - folio verso (na druhé straně listu)

fug. - fugitivus (zběhlý)
fund. - fundatio (nadání)

G

g. - genus (rod); gens (pokolení, příbuzenstvo); gener (zeť, švagr); gratia (dík, vděk); grossus (groš)
gc. (gen) - genus (rod); gener (zeť, švagr); genitores (rodiče)
gem. - gemini, gemelli (dvojčata, bliženci)
gen. - generosus (vznešený, urozený); genitores (rodiče); genus (rod, pohlaví); genuit (zplodil)

g. f. - generis feminini (rodu ženského)
g. m. - generis masculini (rodu mužského)
gnalr - generaliter (všeobecně)
gr. - grossus (groš)
gra. - grate (rád, vděčně); gratia (dík, přízeň, vděk)
grav. - gravida (těhotná)

H

h. - hoc (toto, sem); hic (zde, v tomto případě); hac (tudy, zde); huc (sem, na toto místo); habemus (máme); hieri (včera); hora (hodina)

h. a. - huius anni (tohoto roku)

haeret. indur. pert. - haereticus induratus, pertinax (kacíř zatvrzelý, vytrvalý)

h. c. - honoris causa (na počest, čestný akademický titul)

h. c. t. - hora cum tempore (čas s akademickou čtvrtí)

h. e. - hoc est (to jest, totiž)

hebd. - hebdomas (týden)

hebd. sac. alba - hebdomada sacra alba (týden po velikonocích)

heo - habeo (mám)

her. - heres (dědic); hereditas (dědictví)

herē - habere (mít)

h. l. - huius loci (zde, zdejší)

H. L. S. E. - hoc locus sepultus est (na tomto místě je pochován)

h. m. - huius mensis (tohoto měsíce)

ho. - homo (člověk, muž)

hom. - homagium (poddanství)

hon. - honestus, honesta (poctivý, poctivá); honor (čest, pocta)

H. R. I. P. - hic requiescit in pace (zde odpočívá v pokoji)

h. s. t. - hora sine tempore (zcela přesně, bez časového prodloužení)

h. t. - hoc tempore, huius temporis (nyní, k tomuto času)

h. t. d. - hoc tempore decanus (toho času děkan)

hum. - humatus (pohřbený)

I

i - in (v, do, při); ibi (tam, tu); inter (mezi)

I (it) - item (tolikéž, rovněž)

Janij - januarii (ledna)

ib. (ibid.) - ibidem (tamtéž, tamtéž, a přítom)

- i.c. - in contumaciam (v nepřítomnosti)
 I.C.N. - in Christi nomine (ve jménu Krista)
 id. - idem (týž, též, totéž); ideo (odtud, proto, tak)
 i.d. - ipso die (přesně na den)
 I.D.N. - in dei nomine (ve jménu boha)
 i.e. - id est (to jest, tj.)
 i.e. auct. - iussu et auctoritate (z rozkazu moci úřední)
 i.f. - ipse fecit (sám pracoval, provedl)
 ign. - ignotus (neznámý)
 ihe - inhaerere (vězeti, lpěti)
 I.H.S. - Jesus hominum salvator (Ježíš spasitel lidí); in hoc signo (v tomto znamení)
 iiciu - initium (začátek)
 i.l. - in loco (v místě, na místě)
 Illa Dna - illustrissima domina (vznešená, osvěcená paní)
 illimus - illegitimus (nesprávný, nezákonný)
 illm - illustrissimus (veleosvěcený)
 im - item (tolikéž, rovněž)
 i.m. - in margine (na okraj, na okraji); in memoriam (na posmrtnou památku); in merito (v podstatě, ve věci samé)
 i.matr. - impedimentum matrimonii (překážka manželství)
 imp. (im., impr) - imperium, imperator (říše, císař)
 impr. - impregnata (obtěžkána před manželstvím); imprimatur (budiž tištěno); improvise (bez zaopatření)
 in. - in nuce (v jádře, stručně, krátce); inter nos (mezi námi, důvěrně)
 inc. - inceptus (počatý); incertus (nejistý, neurčitý); inclutus (chvalně známý); incola (osedlý); incipit (počíná se)
 incl. - inclusive (včetně, v to počítaje)
 in. crast. - in crastinum (nazítří)
 I.N.D. - in nomine dei, domini (ve jménu boha, páně)
 inf. - infans, infantulus (dítě, nemluvně, děťátko); infantes (děti)
 infrsc. - infrascriptus (nížepsaný)
 ing. - ingenuus (rodem svobodný, svobodný občan)
 iní (inín) - in integrum (v úplnosti, netknutosti); in infinitum (v neomezenosti, nekonečnosti)
 I.N.J. - in nomine Jesu (ve jménu Ježíšově)
 in pcto - in puncto (v tom bodu, co se týče)
 inq. - inquisitor (vyšetřovatel); inquilinus (obyvatel, nájemce)
 I.N.R.I. - Jesus Nazarenus Rex Iudeorum (Ježíš nazaretský, král židovský)
 inscr. - inscriptus (zapsaný, vepsaný)
 I.N.S.T. - in nomine sanctae Trinitatis (ve jménu sv. Trojice)
 inv. - invenit (vynalezl, vytvořil, navrhl)
 i.o. - in originali (v původní podobě)
 ip (ips) - ipse (sám)
 i.p. - in perpetuum (navždy, navěky); in puncto (v tom bodu); in persona (osobně, sám); in publice (veřejně)
 i.p. bapt. - in partu baptizatus (pokřtěný při porodu)
 I.R. - imperator rex (císař a král)
 i.s. - in spe (v naději, budoucí); in specie (zvláště, zejména); in suspensio (ve stavu rozhodování, nerozhodnutý); in summa (dohromady)
 i.s.p. - in sequente pagina (na následující stránce)
 i.s.q.a. - in statu quo ante (v dřívějším stavu)
 IS.XS (IX) - Jesus Christus (Ježíš Kristus)
 it. - item (tolikéž, rovněž, právě tak, dále)
 itdm - interdictum (zákaz)
 itm - item (tolikéž, rovněž); iterum (po druhé)
 ito (ico) - initio (z počátku)
 iuc - iure (právem)
 iul. - julius (červenec)
 iun. - junius (červen)
 iur. - iuramentum (přísaha); iuratus (přisežný, porotce)
 I.V. - illustritas vestra (vaše vznešenost)

J

jud. - judicialis (soudní, právní)
jUDr - juris utriusque doctor (doktor obou
jeho práva)

jun. (\overline{jr}) - junior (mladší)
juv. - juvenis (mládenec, mladík)

L

l. - lex (zákon); licet (je dovoleno); liber
(svobodný)

L. - liber (kniha)

lat. - latens (skrytý, tajný)

\overline{lb} . - libra (stará tíhová jednotka)

L.B. - liber baro (svobodný pán, baron)

\overline{lc} - licet (je dovoleno, možno, volno)

l.c. - loco citato (na uvedeném místě)

L.D. - laus deo (chvála bohu)

l.e. - loco eius (na jeho místě)

leg. (legit.) - legitimus, legitima (řádný,
manželský, řádná); legitime
(zákonně)

lev. - levans, levatrix (kmoťr, kmotřa);
levavit (byl kmotřem)

\overline{lia} (\overline{lni}) - licentia (dovolení, svoboda)

lib. - liber (kniha, matřika); (svobodný);
libertinus (svobodník)

lib.bapt. - liber baptizatorum (kniha křtů)

lib.conjug. - liber conjugatorum (kniha
oddací)

lib.exact. - liber exactionis (daňová,
činžovní kniha)

lib.mort. - liber mortuorum (úmrtní kniha)

lib.rust. - liber rusticus (svobodný sedlák)

lib.sepult. - liber sepultorum (kniha zes-
nulých)

lit. - littera (písmeno, list)

lit.man. - littera manumissionis (výhost-
ný, zhostný list)

l.n.D. - libera nos Domine (vysvobod
nás Pane)

lo. - locus (místo); loco (na místě)

l.p.r.s. - legitimatus per rescriptum
principis (uznaný knížecím
výnosem)

l.p.s.m. - legitimatus per susquens
matrimonium (legitimován ná-
sledujícím manželstvím)

l.q.s. - locus qui supra (místo jako výše)

l.s. - lectori salutem (čtoucímu pozdrav)

L.S. (L.s.) - locus sigilli (místo razítka,
pečeti na opisech listin)

M

m. - mater (matka); matrimonium (manžel-
ství); minus (méně); manus (ruka);
maius (květen); mors (smřt); m.
ordinaria (prostá smřt); m. repen-
tina (náhlá smřt)

M. (mag., \overline{magr}) - magister (mistr)

ma. - manus (ruka); materia (látka, pří-
čina); manet (zůstává)

MA - Maria

M.A. - magister artium (mistr svobodných
umění)

mai. - maius (květen)

maj. - major (větší, starší); majores
(předkové)

man. - manet (trvá, zůstává)

Mand. - mandatum (rozkaz, nařizení)

mar. - maritus, marita (manžel, manželka);
mariti (manželé)

mart. - martius (březen); martir (mučed-
ník)

mat. - mater (matka); materna, matřina
(kmoťra); matertera (matčina
seřtra); matrimonium (manželství);
matřica, matřicula (matřika)

- mat.mer. - mater meretrix (nemanželská matka, nevěstka)
- max. - maxime (nejvíce, obzvláště, hlavně)
- m.c. - mensis currentis (běžného měsíce)
- m̄d - mundus (svět)
- MD - medicinae doctor (doktor lékařství)
- mem.(meoia) - memoria (paměť, památka)
- me mis. - me miserum (běda mi)
- mag. (Mgr) - magister (mistr)
- MgPh. - magister pharmaciae (lékárník)
- mgi (mgrt) - magistratus (úřad, úředník)
- min. - minor (menší); minus (méně); minorennis (nezletilý)
- mlr - mulier (žena, paní)
- mlm - multum (mnoho, velmi)
- mls - multus (mnohý, hojný, obšírný)
- mm - matrimonium (manželství); meum (můj); mutatis mutandis (změnic, co třeba změnit, obdobně)
- m.m.p. - manu mea propria (mou vlastní rukou)
- m.n. - more novo (podle nového způsobu gregoriánského kalendáře)
- M.N. - moneta nova (nová měna)
- mort. - mortuus, mortua (zemřelý, zemřelá)
- m.p. (mpp, m̄pa) - manu propria (vlastní rukou)
- m.praeter. (m.praet., m.p.) - mensis praeteriti (minulého měsíce)
- mr - mater (matka); magister (mistr); martyr (mučedník); meridies (poledne); meritum (zásluha); meritus (vysloužilý, spravedlivý)
- M̄r - martij (března)
- m.s. - more solito (obvyklým z působem)
- M̄s - manuscriptus (rukopis)
- mtis - mortis (smrti)
- MUDr (MDr) - medicinae universae doctor, medicinae doctor (doktor veškerého lékařství, doktor lékařství)
- mut.mut. - mutatis mutandis (změnic, co třeba změnit, obdobně)
- mun. - munitus (zaopatřený)
- m.v. - more vetere (podle starého způsobu juliánského kalendáře)
- MVDr - medicinae veterinariae doctor (doktor zvěrolékařství)

N

- n (n.) - non (ne); nobis (nás); noster (náš); nec, neque (ani, a ne); nisi (jestliže, ledaže); nota (poznámka)
- n.a.a.e. - non adulta aetate est (jest nezletilá)
- nat. - natus (narozenný); natalis (rodný, narození se týkající)
- nat.illeg. - natus illegitime (nemanželsky zrozený)
- N.B. (NB) - nota bene (dávej pozor, k povšimnutí, douška v dopise)
- N̄B - nobilis (urozený, šlechtický); nobilitas (šlechta)
- n.e. (N. Exh.) - numerus exhibitii (jedenací číslo)
- nep. - nepos (vnuk, potomek); neptis (vnučka)
- nesc. - nescitur (neví se, nezná se)
- n.l. - non liquet (není jasno, zřejmo)
- n.m. - natus maior (starší); n. minor (mladší)
- N.M. - nova moneta (nová měna)
- N.N. - nomen nescio (jméno neznám)
- No. - norma (pravidlo, předpis); nota (známění, známka)
- noatio - nominatio (pojmenování, jmenování)
- nob. - nobilis (urozený)
- nobr (n̄br, Nov.) - novembris (listopadu)
- noie - nomine (ve jménu, jménem)
- nom. - nomen (jméno); nominatus (jmenovaný, známý); nominatum (jmenovitě)
- nov. - novercus, noverca (otčím, macecha)
- n.p.c. (N.P.C.) - notarius publicus caesareus (veřejný císařský notář)
- nq - nunquam (nikdy)
- nupt. - nuptiae (sňatek, svatba); nuptialis (svatební)
- Nus - numerus (číslo)



- o. - omnia (vše, všechno); omnis (všechnen, každý); obiit (umřel)
- O. - ordo (řád)
- O.A.E. - ordo sancti Augustini eremitarum (řád augustiniánů)
- O.A.M.D.G. - omnia ad maiorem Dei gloriam (vše k větší slávě boží)
- ob. (o.) - obiit (zemřel)
- obst. - obstetrix (porodní bába)
- o.c. - omnium consensu (s obecným souhlasem)
- O.C. - ordo crucigerorum cum rubra stella (řád křižovníků s červenou hvězdou)
- oct. - october (říjen)
- O.F.M. - ordo fratrum minorum (řád minoritů)
- O.F.P. (O.P.D.) - ordo fratrum praedicatorum (řád dominikánů)
- O.F.T. (O.E.T.) - ordo fratrum (equitum) teutonicorum (řád německých rytířů)
- O.J. - ordo johannitarum (řád johanitů)

- ol. - olim (kdysi, druhy)
- O.M.S.F. - ordo minorum sancti Francisci (řád menších bratří, františkáni)
- O.P. - ordo praemonstratensium (řád premonstrátů)
- opn - ora pro nobis (modli se za nás)
- opp. - oppidum (město, městečko)
- O.P.S. - ordo piarium scholarum (řád piaristů)
- or. - origo (původ, zrození); oriundus (pocházející, rodilý)
- orb. - orbus (sirotek)
- ord. (ordš) - ordinarius (řádny)
- orph. - orphanus (sirotek)
- O.S.B. - ordo sancti Benedicti (řád benediktinů)
- O.S.F. - ordo sancti Francisci (řád františkánů)
- O.V.C. - ordo virginum carmelitanarum (karmelitánky)
- O.V.E. - ordo virginum elisabethinarum (alžbětinky)
- O.V.U. - ordo virginum ursularum (uršulinky)

P

- p - post (po, potom); per (s, skrze, pro); prae (před); pro (před, pro, za); propter (blízko, vedle, pro)
- p. - puella (dívka); puer (chlapec); pupillus (sirotek); publicus (obecní, veřejný); primus (první); pars (část)
- P. - pater (otec, kněz, profesor); pars (část, díl)
- p.a. - per annum, pro anno (za rok, ročné)
- p.abus. - per abusum (pro zneužití, zneužitím)
- p.acc. - per accidens (náhodou, po případě)
- pag. - pagus, pagulus (ves, vesnička); pagina (stránka)
- paen. - paenitentia (pokání)

- par. - parens (rodič); parentes (rodiče); parochia (fara); parochialis (farní); parochianus (farník); parochus (farář); parvus (malý); pariter (stejně, rovně, zároveň)
- pass. - passim (široko daleko, porůznu)
- pat. - pater (otec); patres (otcové); paternus (otcovský); patruelis (strýcovský); patrina (kmotra); patrinus (kmostr); patrini (kmoťři)
- patr. - patronus (ochránce, zástupce)
- p.c. - poeta coronatus (korunovaný básník)
- p.C. (p.c.) - per centum (setina, procento ze sta)
- p.C.n. - post Christum natum (po narození Kristově)
- pct - praedictus (zminěný, uvedený)
- pcto (pto) - puncto (stran, ve věci, záležitosti)

p.e. - per exemplum (například, např.);
per extensum (zevrubně, podrobně)

pen - pecunia (peníze, jmění, majetek)

perg - peregrinus (cizinec)

pers. - personaliter (osobně)

p.f. - pater familias (otec rodiny, hospodář); pro futuro (příště, budoucně); post factum (po činu, když se stalo)

p.f.(fest.) - post festum (po slavnosti, po skončení)

pg - primogenitus (prvorozený)

Pha - paranympa (družička)

PhDr - philosophiae doctor (doktor filosofie)

p.h.l. - pastor huius loci (pastýř tohoto místa)

Phus - physicus (městský fyzik, lékař)

p.Chr.n. - post Christum natum (po narození Krista)

pinx. - pinxit (maloval)

pl. - plus (více); placet (schvaluje se, stanoví se, má se za to)

p.l. - poeta laureatus (vavřínem věncený básník)

plb - plebanus (plebán, kněz)

p.l.f. - pro levante fuit (na místě kmotra byl)

pm - primum (poprvé, předně, jakmile)

p.m. - propria manu (vlastní rukou); post mortem (po smrti); post meridiem (odpoledne); per mensum (měsíčně); pie memoriae (blahé paměti)

P.M. - pro memoria (na památku)

p.m.s.l. - per matrimonium subsequens legitimatur (následujícím manželstvím legitimován)

pnda - praebenda (církvevní ob ročí)

p.nob. - persona nobilis (urozená osoba)

po. - positio (položení); primo (nejprve, ze začátku); potius (raději, spíše)

p.occ. - per occasionem (při příležitosti, následkem)

poss.praed. - possessor praedii (majitel poplužního dvora)

post. - postridie (nazítří)

posth. - posthumus, posthuma (narozený, narozená po smrti otce, pohrobek)

pp - propter (blízko, pro, skrze); perpetuus (nepřetržitý, stálý); principalis (první, původní); praepositus (probošt); proprius (vlastní, jistý); praeter propter (vice méně); populus (národ, lid, obyvatelstvo); pauper (chudý)

p.p.(P.P.) - praemissis praemittendis (za všech příslušných předpokladů, po povinných ohláškách)

p.q. - pro quartale (čtvrtletně)

pr. - proles (potomek); pr. militis (vojenské dítě); pr. spuria (nemanželské dítě); praetentus (minulý)

p.r. - pagina recta (přední strana listu)

PR - parentes (řodiče); pater (otec)

pro temp. - pro tempore (toho času, nyní)

pr.pr. - praeter propter (přibližně, asi)

praed. - praedium (poplužní dvůr)

praef. - praefectus (představený, prefekt)

praes. (Praes.) - praesentibus (v přítomnosti); praesens (přítomný); praesentatus (podán, podaný)

praet.(pr.) - praeteritus (minulý)

pria - patria (vlast)

prim. - primarius, primus (přední, první)

priv. - privignus (nevlastní syn, pastorek); privigna (pastorkyně)

proav. - proavus, proavia (praděd, prabába)

procl.rat.et subs.(p.r.s.) - proclamatum, ratum et subscriptum (prohlá šeno, schváleno a podepsáno)

promg. - promulgatio (ohláška); promg. una pro tribus (ohláška jednou za třikrát)

pronep. - pronepos (pravnuk); proneptis (pravnučka)

prop. - proprius (vlastní); proprietas (vlastnictví, majetek)

propinqu. - propinquus (příbuzný)

prov. - provisus (zaopatřený svátostmi)

ps - pars (část, díl, podíl); proximus (nejbližší); possessor (majitel)

P. S. - post scriptum (douška, dovětek k psaní)

p̄ - post (po, potom, za); propter (blízko, pro, skrze); partus (porod); praeter (mimo); partim (dílem)

p. t. - pro tempore (toho času, na ten čas, nyní)

P. T. - pléno titulo (plným titulem)

p̄tr - posteritas (potomstvo)

p̄ua - parva (malá)

puerp. - puerporium (slechnutí); puerp. pera (šestinedělka)

p. v. - pax vobiscum (mír s vámi, pokoj vám); pagina versa (zadní stránka listu)

p̄xm - proximus (nejbližší, nastávající); proximi (příbuzní)

p̄xi - pinxit (máloval)

q. - que (a to, a sice); qui (který, jenž); quasi (jako by); qua (jak, nějak); quod (protože, proč); quare (pročez)

Q. - quatern (čtyřlístí, svazek z cmských desk)

q̄d - quidam (kdośi, čosi); quidem (zajisté, právě, aspoň, však, totiž)

q. D. b. v. - quod Deus bene vertat (kéž to bůh v dobré obrátí)

q. e. - quo est (to jest)

q. e. d. - quod erat demonstrandum (což se mělo dokázat)

q. e. f. - quod erat faciendum (co bylo nutno učinit)

q̄m (q̄u, q̄da) - quondam (někdy, kdysi)

q. mort. - qualitas mortis (druh smrti)

quo. - quoniam (poněvadž, protože); quoque (též, také)

q. r. - quod rectum (co sluší)

q. suff. - quantum sufficit (v dostatečném množství)

q̄tio (q̄uo) - questio (otázka)

r. - rite (náležitě, řádně)

R. - res (věc, záležitost, čin); rex (král); resolutus (rozhodnutí)

r̄aco (r̄ao) - ratio (počet, účet, řízení, seznam, vztah, důkaz)

r̄ca (r̄ce, r̄cus) - recta (přímá); recte (přímě, dobře); rectus (přímý, poctivý, dobrý)

RCDr - rerum commercialium doctor (doktor obchodních věd)

R. D. - reverendus dominus (důstojný pán)

reg. - regula (pravidlo); regius (královský); regie (královsky, pánovitě); regalis (královský); regens (správce); regio (krajina); registrum (rejstřík, matrika)

Reg. Maj. (R. M.) - regia majestas (královská milost)

rel. - relictus, relicta (vdovec, vdova)

rel. c. - religio catholica (katolické náboženství)

Q

R

r̄elio - religio (náboženství)

r̄elo - relatio (zpráva, vztah, poměr)

ren. - renatus (pokřtěný)

rep. - repente (náhle, neočekávaně); repentinus (náhlý); repertus (nalezený, shledaný)

Rep. - repertorium (seznam, index)

resp. - respective (popřípadě, co se týče); respectivus (příslušný); respondetur (je odpovězeno)

rev. - reverens (uctivý, počestný); reverendus (důstojný); reverendissimus (veledůstojný)

R. l. P. (R. i. p.) - requiescat in pace (ať odpočívá v pokoji)

r̄lats - relatus (výpočet, zpráva)

r̄lo - relatio (zpráva)

r̄na - regina (královna)

r̄nde - respondere (odpovídat, zodpovídat, se)

RNDr - rerum naturalium doctor (doktor přírodních věd)
 rog. - rogatio (návrh, žádost, prosba)
 Rp. - recipe (vezmi, na receptech)
 R. P. - reverendus pater (důstojný, ctihodný otec)
 rpt - rescriptum (výnos, list)

RR (R̄mus) - reverendissimus (veledůstojný)
 rs - res (věc, záležitost, jednání)
 RTDr - rerum technicarum doctor (doktor technických věd)
 rušt. - rusticus (sedlák, selský, prostý)
 rx - rex (král)

S

s. - sed (ale, však, než, nýbrž); sunt (jsou); sum (jsem); sive (nebo); secundus (druhý, následující); sine (bez); seu (neb, aneb); suus (svůj); supra (nad, nad to); sanctus (svatý)
 S. - sacer (svatý); scripta (spisy); soror (sestra); sigillum (otisk pečeti); signum (značení, znak); summa (součet, úhrn); sanctus (svatý)
 sā - supra (nad, nahoře, nad to, více, dříve, přes); secunda (druhá, ná sledující)
 s. a. - sine anno (bez roku)
 Sā - summa (součet, úhrn, celek)
 sac. - sacerdos (kněz); sacer (posvátný, svatý)
 sacr. - sacramentum (přísaha, svátost)
 sat. - satis (dosti, značně)
 s. a. t. e. m. - separatio a toro et mensa (odloučení od stolu a lože)
 sb - subscripsi (podepsal jsem); subses (podsedek)
 sc. - sculpsit (ryl, vyryl); scriba (pisař); scribere (psát)
 s. c. - salva conscientia (s dobrým vědomím)
 scia - scientia (vědění, znalost)
 scil. (sci, scī) - scilicet (ovšem, totiž, patrně, rozumí se)
 scīm (scī) - saeculum (století, věk, pokolení)
 scr. - scripsit (psal, napsal)
 scra - scriptura (psaní, vyličení)
 scs (sc̄tus) - sanctus (svatý)
 s. d. t. - saepe dictus (často řečený)

sdtus - supradictus (svrchuřečený)
 sec. - secundus (druhý, podřízený) secundum (podle); secundarius (druhý v řadě)
 secd - secundina (druhá kmotra); secundo-genitura (druhozenství)
 sed (sedm) - secundum (vedle, podle, hned po)
 s. e. c. o. - salvo errore et omissione (s výhradou omylu a vynechání)
 sen. - senior (starší)
 sep. - sepulcralis (náhrobní, pohřební); sepulcrum (hrob, hrobka, pomník, náhrobní nápis); sepultus (je pohřben)
 seqs - sequens (následující)
 sepi - sepelens (pohřbívajících); sepelire (pohřbiti); sepelivit (pohřbil)
 sept. - september (září)
 sess. - sessionatus (usedlý)
 SG (Sī, sigillm) - sigillum (pečeť, razítko)
 sgn (sig., sign.) - signum (značení, znak); signatura (značka)
 s. i. - sigillum impressum (přimstředná pečeť); semper idem (stále týž, totéž)
 sic - sive (nebo)
 sies - series (řada, rod)
 sign. (sgn) - signum (znamení, značka, podpis); signatura (značka); signatum (zpečetěno)
 silit - similiter (podobně, právě tak)
 sīl - scripsit (napsal)
 S. J. - Societas Jesu (Tovaryšstvo Ježíšovo, jezuité)
 s. l. e. a. - sine loco et anno (bez místa a roku)

- S. R. I. - sacrum Romanum imperium (svatá říše římská)
- ss - secundus (následující, druhý); sensus (počet, smysl, rozum); subscript (podepsal); superscriptus (svrchupsaný)
- SS - sancti (svatí); susceptores (kmotři)
- S. s. - spiritus sanctus (duch svatý); scriptura sacra (písmo svaté); summa summarum (úhrn, součet)
- SSS - supra scripta sunt (výše psané)
- st - sunt (jsou); sanctus (svatý)
- s. t. - sine tempore (přesně)
- s. temp. - suo tempore (svého času)
- S. T. - salvo titulo (bez újmy titulu)
- st̄m (st̄m) - superscriptum (výše psané)
- st. n. - stilo novo (podle nového, gregoriánského kalendáře)
- st̄p - stirps (rod, potomek)
- S. T. T. L. - sit terra tibi levis (budiž ti země lehká)
- stup. - stuprata (obtěžkána před manželství)
- st. v. - stilo vetere (podle starého, juliánského kalendáře)
- su - seu (nebo); servus (otrok, sluha); summus (jsme)
- su. - super (nahore, nad to, horní, svrchní)
- Su. - summa (úhrn, součet, celek)
- subdit. - subditela (poddanství); subditus (poddaný)
- sub. utr. - sub utraque (podob. jí)
- sup̄s - superstes (pozůstalý, přítomný)
- susc. - susceptor (kmostr); susceptrix (kmostra); suscepit (byl kmostr)
- s. v. - salva venia (s dovolením, odpuštěním)
- Sv - sub voce (před větou, výrokem, slibem); sub verbo (pod slovem)
- s. v. v. (S. V. V.) - sit venia verbo (budiž odpuštěno slovu, s dovolením)
- sm - significamus (označujeme, poznamenáváme)
- sm̄p - semper (vždy); sempiternus (věčný, nehybnoucí)
- S. M. - Sua Majestas (vaše výsost)
- SME - sancta mater ecclesia (svatá matka církev)
- sn - sine (bez)
- sn̄a - sententia (výrok, význam, průpověď)
- s. nom. - secundum normam (podle předpisu)
- soc. - socer (tchán); socius (druh)
- sol. - solum (jenom, pouze); solvit (zaplatil)
- sol̄r - sollemniter (slavnostně)
- sor. (so.) - soror (sestra)
- sp - semper (vždy, stále, pokaždé)
- s. p. - sigillum pendens (zavěšená pečeť na listině)
- sp̄lit (sp̄lit) - specialiter (zvláště)
- spec. - species (pohled, podstata, pojem)
- sp̄l - simplex (jednoduchý, prostý, přirozený, upřímný)
- spons. - sponsus (snoubenec); sponsa (snoubenka)
- sp̄r - semper (vždy)
- s. p. r. - sub petito remissionis (s prosbou o vrácení)
- sp̄r - spiritus (duch)
- sp̄tua - scriptura (psaní, písmo)
- spur. (sp.) - spurus (nepravý, nemanželský syn)
- SPV - sigillum parvum (malá pečeť, otisk)
- sq̄ - sequens, sequitur (následující, následuje)
- sr - super (nad to, nahore, nad něco)
- s. r. - salva ratificatione (s výhradou schválení)
- S. R. E. - sacra Romana ecclesia (svatá církev římská)

T

t. - tabula (deska); tibi (tobě); tempus (čas, doba)

T. (t.) - testis (svědek, svědectví, kmoř); tutor (poručník); tomus (svazek, díl); templum (svatyně, kaple); titulus (nápis, název, jméno)

t. a. - testamentibus actis (podle listinného průkazu)

\overline{tam} - tantum (tak velice, tolik)

\overline{tatio} - tertio (po třetí, za třetí)

\overline{tere} - tenere (držeti, poutati)

test. - testimonium (svědectví, důkaz)

\overline{testm} (\overline{testum} , \overline{TM}) - testamentum (závět, poslední vůle)

t. f. j. - testamento fieri jussit (rozkázal učinit závět)

ThDr - theologiae doctor (doktor bohosloví)

\overline{tis} - testis (svědek)

\overline{tius} - tertius (třetí)

\overline{tinus} (\overline{tm}) - terminus (mezník, cíl, konec)

\overline{tl} - talis (takový)

th. leg. (\overline{illg}) - torus legitimus, illegitimus (lože manželské, nemanželské)

\overline{tit} (\overline{tir}) - totaliter (úplně)

\overline{tn} - tamen (přece, aspoň)

to. - totus (celý, zcela)

Tom. - tomus (svazek, díl)

\overline{tp} (\overline{tps} , \overline{tpus}) - tempus (čas, doba)

T. P. - titulo praemisso (s uvedeným titulem)

\overline{tpe} (\overline{tre} , \overline{tpre} , \overline{tepe}) - tempore (v čas)

tr. - tres (tři)

\overline{tra} - terra (země, kraj, půda)

tract. - tractatus, tractatio (zpracování, výklad)

trig. - trigemini (trojčata)

\overline{ts} - testis (svědek)

\overline{ti} - titulus (titul, nápis); testes (svědci)

t. t. (\overline{TT}) - testes (svědci)

\overline{TT} - testamentum (závět)

t. temp. (t. t.) - tunc temporis (tehdy, tehdejšího času)

tum - tumulus (pohřbený)

\overline{tuc} - tunc (tehdež)

\overline{tus} - terminus (hranice, mez, konec)

tut. - tutor (poručník)

U

u. i. - ut infra (jako dole)

\overline{uir} (\overline{vir}) - universaliter (všeobecně)

ult. - ulterior (zazší, další); ultimus (konečný, poslední); ultimum (naposledy); ultimo (poslední den)

\overline{ulta} - ultima (poslední)

ult. fam. - ultimus familiae (poslední z rodiny)

$\overline{ultposs}$ - ultimus possessor (poslední majitel)

un. - unde (odkud); unus (jeden, jediný)

unct. - unctio (pomazání)

unct. extr. - unctio extrema (poslední pomazání)

univ. - universitas (všeobecnost, souhrn); universus (všakeren, celý)

\overline{unlis} - universalis (obecný)

\overline{uq} (\overline{uq}) - usque (veskrze, stále, až)

u. r. - ut retro (jako vzadu)

urb. - urbis (města); urbanus (městský, měšťan)

us. - usus (zvyk, užívání)

u. s. (\overline{uis}) - ut supra (jako výše, shora)

usq. a. fin. - usque ad finem (až do konce)

ut. - utrum (zda); uterque (oba, jeden i druhý)

uter. - uterini (povstali z téže matky, sourozenci)

ux. - uxor (manželka); uxoratus, uxorata (ženatý, provdaná)

\overline{utq} - uterque (oba, každý z obou)

V

v - versus (proti); vice (na místě, za)

v. - vicus (ves); verus (pravdivý);
venerabilis (ctihodný); vide
(viz); vester (váš); virgo
(panna); vidua (vdova);
verbum (slovo); verte (obrat);
verso (druhá strana folia)

V - vale (buď zdráv, sbohem); vir
(muž, manžel); virgo (panna)

\overline{va} - verba (slova)

v. ac m. h. - vita ac more honestas
(počestný život)

v. b. - voluntas bona (dobrá vůle)

v. c. - verbi causa (na příklad)

v. d. - volente deo (dá-li bůh);
verbum dei (slovo boží)

V. D. - venerabilis dominus (ctihodný pán)

V. D. M. I. E. - verbum domini manet in
aeternum (slovo páně platí
věčně)

ve. (\overline{ve}) - vere (pravdivě, právem)

V. E. - vicarius episcopalis (biskupský
vikář)

vect. - vectigal (poplatek, daň, clo)

\overline{VES} - vale et salve (buď zdrav a vítán)

ven. - venerabilis (ctihodný, důstojný)

v. f. - verso folio (na rubu listu)

V. F. - vicarius foraneus (venkovský
vikář)

\overline{vh} - vir honorabilis, honestus (čestný,
poctivý muž)

\overline{vi} - utriusque iuris (obojího práva)

vic. - vicus (ves, osada); vicanus
(vesničan); vicinus (soused);
vicina (sousedka)

Vic. - vicarius (náměstek, vikář)

\overline{vicla} - vincula (pouta, vězení)

vict. - victus (živobytí, výživa); victoria
(vítězství)

vid. (Vid.) - viduus, vidua (vdovec, vdo-
va); vide, videtur (viz, je třeba
vidět)

vig. - vigilia (bdění před svátkem)

vil. - vilicus (šafář)

\overline{vir} - viriliter (mužně, zmužile)

v. m. - virginis et martiris (panny a mučed-
nice)

v. matr. - vinculum matrimonii (svazek
manželský)

virg. - virgo (panna, dívka)

vis. - visitatio (navštívení)

vit. - vitalitium (věno); vitricus (otčím,
nevlastní otec)

\overline{vl} - valetudo (z draví); vir laudabilis
(chvályhodný muž)

\overline{vm} - verbum (slovo, výrok, výpověď)

\overline{vn} - vir nobilis (urozený muž)

vol. (Vol., v.) - volumen (svazek, díl)

\overline{vole} - voluntate (z mé vůle, dobrovolně,
rád)

\overline{vp} - vir perfectissimus (nejdokonalejší
muž)

\overline{vr} - vester (váš)

$\overline{vrā}$ - vestra (vaše)

\overline{vs} - versus (proti)

vul. - vulgo (obecně, veřejně, lidově,
přezdívkou)

\overline{vv} - vir venerabilis (ctihodný, důstojný
pán, muž)

v. v. - vice versa (obráceně, naopak)

X (\overline{XP} , \overline{XS} , \overline{Xus}) - Christus (Kristus)

\overline{Xianus} - christianus (křesťan)

RŮZNÉ

a ²	- anima (duše)
ḡ, g ²	- contra (proti, naopak)
g ^{2a}	- contraria (protějščí, opak)
g, c	- con, cum, com
g ₃	- cumque (kdykoli, vždycky)
e ^c	- est (jest)
z, &	- et (a)
&, 7	- etiam (také, ještě, a to již)
yc	- et sic (a tak)
h̄	- haec, hoc (tato, toto)
h ^c	- hoc (toto, jen to, sem)
h ⁱ	- hic (ten, tento)
h ^{on}	- hoc nomen (toto jméno)
Xi, XPI	- Christi (Krista)
Xoph	- Christoph (Kryštof)
i ^{de}	- ibidem (tamtéž, tamtéž, a při tom)
ig ⁱ	- igitur (tedy, zkrátka)
~ ~ ~	- a, n (vynechané)
m̄	- an, aun
+a	- sortua (zemědě)
+g	- sortuus (zemědě)
n ₉	- natus (narozený)
n ^c	- nec (a ne)
n ₃	- neque, nec (a ne, avšak ne, a to ne)
n̄	- non, nun (ne)
g ^{ber}	- november (listopad)
IX br	- novembria (listopadu)
⊖	- obiit (zemřel)
g ^{ber}	- october (říjen)
post X ^{tum}	- post Christum (po Kristu)
p ^t q ^a	- postquam (když, jakmile)
pp	- propter (blízko, vedle, pro)
q̄	- quae (která, jež)
q̄	- quam (jak, jako, než)
q	- qui (který, jenž)

q̄	- quondam (kdysi, jednou, někdy)
q ^d am ^o	- quodammodo (jaksi, poněkud)
qq, qq̄	- quoque (také, též, i)
z, w	- r, re, ra, ar
27, 28	- rum
7 ^{ber}	- september (září)
t̄	- ter, tem, ten
u ⁱ	- ubi (kdy, někde)
2, u, v	- ur, tur, ar
ū	- ven, ver
Xber, Xbris	- december, decembris (prosinec, prosince)
p ^o	- primo (z počátku)
p̄	- prima (první)
p ^m	- primus (za první, předně)
7, 3 ^a	- tertia (třetí)
4 ^a	- quarta (čtvrtá)
viii	- octava (osmá)
iv	- quadragesima (čtyřicátá)
dū, ō ^x	- duplex (dvojitý)
t ^x , 3 ^x	- triplex (trojitý)
4 ^x	- quadruplex (čtvrtý)
d ^r , 2 ^r	- dupliciter (dvojitě)
3 ^r	- tripliciter (trojitě)
4 ^r	- quadrupliciter (čtvrtě)
n ^o , nullo ^o	- nullo modo (žádným způsobem)
p ^o , p ^{ioo}	- primo modo (prvním způsobem)
2 ^{oo}	- secundo modo (druhým způsobem)
h ^{oo}	- hoc modo (tímto způsobem)
i ^{oo} , illo ^o	- illo modo (tamtím způsobem)
q ^o , qm ^o	- quo modo (jakým způsobem, jak)
a ^o , a ^o	- alio modo (jiným způsobem)
silli ^o	- simili modo (podobným způsobem)
3 ^o	- tertio modo (třetím způsobem)
4 ^{oo}	- quarto modo (čtvrtým způsobem)

DNY

ČÍSLICE

f.p.,d.- feria prima,dominica(neděle)
f.sec.- feria secunda(pondělí)
f.t.- feria tertia(úterý)
f.q.- feria quarta(středa)
f.qui.- feria quinta(čtvrtek)
f.s.- feria sexta(pátek)
f.sept.- feria septima,sabbatum(sobota)
oct.- octava(osmý den po svátku)

- 6
I, J - 1, I
7, j - 2, II
3, III - 3, III
8, IIII - 4, IV
4, V - 5, V
6, VI - 6, VI
^, VII - 7, VII
8, VIII - 8, VIII
9, VIII - 9, IX
10, X - 10, X
f - 1/2
j - 1 1/2
s - 4 1/2

I - (1)
V - (5)
X - (10)
L - (50)
C - (100)
D, IC - (500)
M, CIO - (1000)

LATINSKÉ ZKRATKY PRO RODOPISCE. Pro rodopisnou praxi sestavili dr. V. Elznic a dr. V. Palivec. Jako přílohu Listů GHSP pro potřebu svých členů vydala Genealogická a heraldická společnost v Praze roku 1975.